

10. Куліковський С. Д. Фактична ефективність інвестиційних витрат у виробничі об'єкти сільського господарства : методи і показники / С. Д. Куліковський // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. [Електронний документ]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2010_1/156.pdf.

11. Ігнашкіна Т. Б. Моделювання стану та ефективності відтворення основних фондів промислових підприємств / Т. Б. Ігнашкіна, Н. О. Шура // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2011. – № 1(55). – С. 205-210.

12. Пожидаева С. В. Оценки эффективности интеграции с позиции развития методологии ФСА и других методологических подходов / С. В. Пожидаева. [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://uecs.ru/uecs-27-272010/item>.

13. Ганущак-Єфіменко Л. М. Nttwork-модель об'єднання підприємств як ефективний напрям розвитку інтеграційних процесів / Л. М. Ганущак-Єфіменко // Економіка та управління підприємствами. – 2010. – № 2(104). – С. 114-119.

М. Ю. Мілявський

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ МАШИНОБУДІВНИМИ КОРПОРАЦІЯМИ ЯК ОБ'ЄКТАМИ КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ

У статті здійснено аналіз впливу форм власності машинобудівних корпорацій на ефективність системи корпоративного контролю. Проведено оцінку результативності дії системи корпоративного контролю на основі структурного аналізу розподілу машинобудівних підприємств за організаційно-правовими формами.

Вступ. Розвиток корпоративних відносин у машинобудівельному секторі ведеться відносно швидкими темпами. Щодо формування корпорацій в машинобудуванні, то як показують інформаційні дані, більшість промислових підприємств та підприємств інфраструктури виробничого призначення виступають суб'єктами колективної форми власності, а саме корпоративними структурами, домінуючі позиції належать відкритим і закритим акціонерним товариствам. Це пояснюється тим фактом, що АТ є найзручнішою організаційно-правовою формою корпорації, як підприємства, з погляду можливості залучення інвестиційних ресурсів для розвитку.

Проте здатність корпорації залучати фінансові ресурси може супроводжуватися загрозою подальшого корпоративного захоплення з боку інвесторів, що вказує на неефективну систему корпоративного контролю.

Проблеми підвищення ефективності корпоративного контролю досліджено у наукових працях Г. Астапової, С. Богачова, М. Белопольського, Р. Лепи та інших. Але авторами не відбито вплив специфіки машинобудівної галузі на ефективність корпоративного контролю за допомогою методів структурного аналізу.

Метою статті є виявлення на основі структурного аналізу розвитку корпоративних відносин у машинобудівній галузі ефективності дії системи корпоративного контролю.

Завдання:

проведення загального аналізу розвитку корпоративних відносин у машинобудівній галузі; здійснення аналізу впливу форм власності машинобудівних корпорацій на ефективність системи корпоративного контролю;

оцінка результативності дії системи корпоративного контролю на основі структурного аналізу розподілу машинобудівних підприємств за організаційно-правовими формами.

Методи дослідження: аналіз та синтез, системний аналіз, структурний аналіз, логічне узагальнення результатів, експертні оцінки.

Результати. Аналіз практики розвитку корпоративних відносин у машинобудівній галузі вказує на інвестиційну привабливість більшості підприємств, котрі є суб'єктами колективної власності – тобто корпораціями.

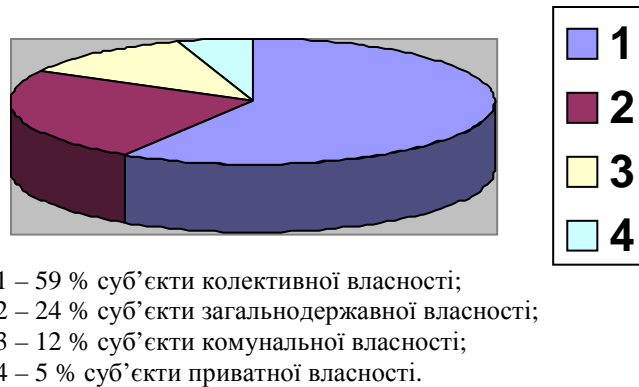


Рисунок 1 – Розподіл машинобудівних підприємств за формами власності станом на 01.01.2011 р.

Як свідчать інформаційні дані, більшість виробничих корпорацій є відкритими акціонерними товариствами і мають зовнішню систему корпоративного контролю (рис. 2). Домінуюча позиція такої форми реалізації корпоративних відносин як ВАТ пояснюється нормативними вимогами щодо організації процесів роздержавлення та приватизації майна державних підприємств. Згідно з коментарями спеціалістів ФДМ України, більшість промислових підприємств приватизовані за наказом ФДМ, за яким для них було обрано спосіб приватизації шляхом перетворення державного підприємства у ВАТ.

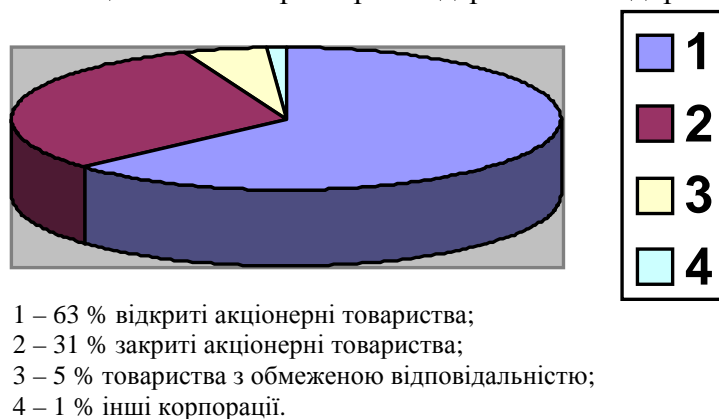
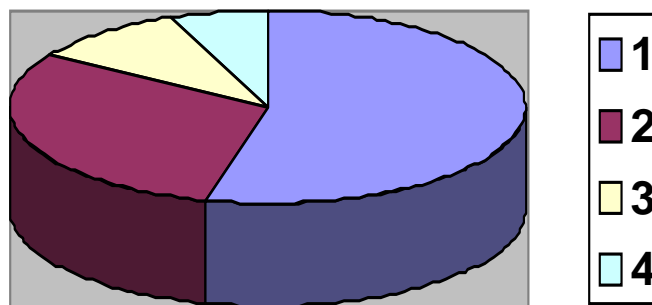


Рисунок 2 – Розподіл машинобудівних корпорацій за організаційно-правовими формами станом на 01.01.2011 р.

Про перевагу зовнішнього корпоративного контролю в виробничому секторі свідчать результати вибірки даних звітності АТ перед Державною комісією з цінних паперів і фондового ринку України (ДКЦПФР).

Слід відмітити, що незалежно від системи корпоративного контролю в умовах більшості машинобудівних корпорацій за останні три роки не здійснювались виплати дивідендів. Це вказує на нездатність системи корпоративного контролю забезпечувати реалізацію безпосередньо економічних інтересів учасників, незважаючи на наявність джерела (чистого прибутку) для організації дивідендних виплат. Тому в умовах корпорацій склалася дуже

складна ситуація, коли значна більшість учасників-фізичних осіб мають намір здійснити відчуження корпоративних прав. Згідно з результатами опитування працівників трьох машинобудівних корпорацій, з десяти корпорацій вибірки більше 50 % фізичних осіб-власників виразили готовність продати власні акції будь-яким особам. Дані про наявність дієвої системи контролю за рухом інструментів капіталу машинобудівних корпорацій (рис. 3) свідчать про незахищеність від їх захоплення третіми особами.



- 1 – 54 % корпорації, що мають розпилену структуру статутного капіталу між різними групами інвесторів;
 2 – 31 % корпорації, суттєва частка статутного капіталу котрих належить внутрішнім або зовнішнім інвесторам;
 3 – 10 % корпорації, суттєва частка статутного капіталу котрих належить державі;
 4 – 6 % корпорації, частки статутного капіталу котрих належить внутрішнім або зовнішнім інвесторам, проте структура капіталу не є розпиленою.

Рисунок 3 – Розподіл машинобудівних корпорацій за структурою капіталу станом на 01.01.2011 р.

Таким чином, в умовах машинобудівних корпорацій фактично створено загрозу корпоративного захоплення, що також свідчить про нерезультативність системи корпоративного контролю.

Висновок. Аналіз умов створення ефективної системи корпоративного контролю діяльності машинобудівних підприємств передбачає оцінку структури власності, можливість змінності структури статутного капіталу та наявності корпоративних інтересів діючих власників щодо збереження або відчуження корпоративних часток. Практична цінність проведеного дослідження полягає у можливості визначення теоретичних та методичних засад корпоративного аналізу та аналізу загрози корпоративного захоплення машинобудівних підприємств.

Література

1. Астапова Г. В. Корпоративное управление и корпоративные финансы в условиях трансформационной экономики : монография / Г. В. Астапова. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2004. – 191 с.
2. Белопольський М. Г. Управління машинобудівним підприємством на основі вдосконалення механізму корпоративного контролю і внутрішнього аудиту [Текст] : монографія / М. Г. Белопольський, М. Ю. Мілявський, Г. В. Астапова, І. В. Філіпишин. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2010. – 184 с
3. Берсуцкий Я. Г. Экономико-математическое моделирование в управлении предприятием / Я. Г. Берсуцкий, А. Я. Берсуцкий // Экономика промышленности. Экономика Украины на пороге третьего тысячелетия : сб. науч. тр. / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти ; АО «НКМЗ». – Донецк, 2000. – С. 289-295.
4. Богачев С. В. Фондовые методы развития промышленных корпораций: вопросы теории и практики : монография / С. В. Богачев ; НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2002. – 294 с.

5. Борисова Т. М. Обґрунтування доцільності маркетингових витрат за критерієм рівня ризику / Т. М. Борисова // Галицький економічний вісник. – 2007. – № 1. – С. 78-84.
6. Войцеховський В. Б. Строки використання основних засобів та ресурсне забезпечення їх відтворення у процесі інноваційного розвитку підприємств / В. Б. Войцеховський, В. В. Войцеховська // Економічні науки : зб. наук. пр. Вип. 3 : Чернівці : Книги ХХІ, 2007. – С. 16-23.
7. Корнева О. В. Інформаційно-кібернетичні аспекти інноваційного розвитку підприємств / О. В. Корнева // Економіст. – 2000. – № 10. – С. 5-10.
8. Лепа Н. Н. Координация финансовой деятельности на предприятии / Н. Н. Лепа, И. В. Гужавина // Экономика промышленности : сб. науч. тр. / НАН Украины. Ин-т экономики пром-ти. – Донецк, 2004. – С. 171-181.
9. Шилепницький П. І. Реформування організаційної структури управління машинобудівним підприємством / П. І. Шилепницький // Регіональна економіка. – 2001. – № 2. – С. 105-112.

**С. М. Лисенко,
О. В. Новицька**

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ НА ПРИКЛАДІ
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА
(ВП «ШАХТА «РОСІЯ» ДП «СЕЛИДІВВУГІЛЛЯ»)**

Узагальнено зміст понять «фінансовий стан» та «фінансові результати». Досліджено та удосконалено організаційно-методичні підходи щодо аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. Науково обґрунтовано значущість запропонованих підходів до аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств. На основі проведеного аналізу за запропонованою методикою для промислового підприємства розроблено шляхи щодо покращення його фінансового стану та фінансового результату.

Забезпечення ефективного функціонування підприємств потребує економічно грамотного управління їхньою діяльністю, яке багато в чому визначається умінням її аналізувати. За допомогою аналізу вивчають тенденції розвитку, глибоко і системно досліджують фактори зміни результатів діяльності, обґрунтовують плани та управлінські рішення, здійснюють контроль за їх виконанням, виявляють резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюють результати діяльності підприємства, виробляють економічну стратегію його розвитку.

Сучасні умови світової економічної кризи потребують реальної оцінки фінансового потенціалу підприємств для того, щоб вміти вчасно виявляти існуючі проблеми і труднощі, які виникають у фінансово-господарській діяльності підприємства, щоб вчасно їх уникнути. Головною метою будь-якого підприємства в сучасних умовах є отримання максимального прибутку, а це неможливо без ефективного управління капіталом.

© Лисенко Світлана Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і менеджменту.
Новицька Оксана Вікторівна – асистент кафедри економіки і менеджменту.
Красноармійський індустріальний інститут ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Красноармійськ.